

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne avaujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

St. 32.

V Gorici, v soboto dne 26. aprila 1913.

Leto XIV.

Pod angleškim poveljstvom.

Kdor je pazljivo zasledoval dogodke od začetka balkanske vojske do danes, je gotovo opazil, da se vleče angleška politika kakor rudeča nit že mesec in mesece skozi vse načrte in pogodbe, ki so zagledale beli dan ali ki leže morda skrite v skrivnih omaračih.

V začetku se je sicer grof Berchtold enkrat postavil na lastne noge in predlagal znano konferenco glede balkanskih zadev, a kmalu so mu drugi vzeli krmilo iz rok in so veslali kakor je bilo ravno njim prav. Kmalu se je pokazalo, da je centrum tega gibanja London, kjer so se tudi zbrali zastopniki vseh balkanskih in drugih držav, da bi se posvetovali o miru. Že to dejstvo je bilo značilno kajti za našo politiko gotovo ni bilo ugodno, da so dobili krmilo v roke Angleži. Tako se je stvar potem zapletala dalje, dokler ni padel Skader.

Danes vidimo, da bi se bilo vse tako izvršilo tudi brez naših ogromnih stroškov. Skoro 1000 milijonov kron nas je stala ta afera in reči moramo, da so kriji tega ravno diplomatične. Oni so vendar morali takoj v začetku vedeti, kako bo stvar končala. Če so to vedeli, tedaj je bilo vsako napenjanje moči brez potrebe, če pa niso stvari poznali, je seveda položaj še bolj neugoden. Faktum je, da smo mi s svojo politiko sedaj ravno tam kot smo bili v začetku vojne, a smo izgubili prav dosti in brez potrebe na svojem ugledu. Ena milijarda denarja še povrhu, to pač tudi niso mače solze.

Rekli smo že, da tiči tu zadaj angleška politika, kakor jo pozna že vesi. Znani so tudi načrti pokojnega kralja Eduarda, ki je skušal na vsak način oškodovati in omejitvi Nemčijo, katera se mu je videla dosti premogočna in preosabna. Na ta račun so Angleži storili Rusom marsikaj dobrega, ker vedo, da ruska politika v resni sili ne bo potegnila za Nemce. Nasprotno pa smo mi Avstrije dobili že marsikatero diplomatsko brc, ker je naša politika naravnost voda na nemški mlini.

Naša politika je čuda prepojena z nemškim duhom in nemški vpliv vohajo Angleži tudi že v Jadranskem morju. In

tu tiči pravzaprav zajec v grmu. Nas smatrajo Angleži kot nekako predstrajo Velike Nemčije in zato skrbijo povsod, za to, da mi nikjer nimamo nobenega uspeha. Na videz so tudi oni sedaj proti Črnigori, tudi oni so poslali nekaj ladij k znani pomorski demonstraciji, a v resnici so bolj proti nam in proti trofeji sploh.

Kakor so vodili angleški politiki vsa pogajanja, tako vodi sedaj angleški admiral pomorsko demonstracijo proti Črnigori, toda v bistvu so Angleži vso stvar pošteno zavlačevali in tlačili tako dolgo, da se je zgodilo vse, kar so oni hoteli.

In zakaj vse to? Znano je že marsikomu, da Angleži v Evropi nimajo ravno dosti posesti, njih glavna moč je Indija in druge kolonije. Pot v Indijo pa vodi po Sredozemskem morju in to pot hočejo imeti Angleži prosto, odprto. Oni dobro vedo, da se Nemci vtikajo že v Malo Azijo in dobro vedo tudi, da to zanje ni ugodno. Naša zunanjša politika pa smatrajo za nemško in zato so nam nasproti in nam delajo razna napotja.

Že Lahi in njih zadnje pridobitve v Afriki niso Angležem nič po volji, četudi oni imajo pod seboj Egipt, kateri prej ali slej pride za trdno v njih oblast. S tem nekoliko oslabijo laško moč. Nemci imajo pa Angleži najbolj v želodenju in ta spor ima za celo svetovno politiko važne posledice.

Najbolj hudo pa smo prizadeti v tej zadnji aferi ravno mi. Nam je od Bismarcka sem nemška politika nekako izorna, če tudi ne koristna. Ravno radi tega posebnega našega prijateljstva do Nemčije smo si mi nakopali hude angleške in druge strice na glavo. Angleži to dobro vedo in zato nam niso diplomatsko prav nič prizanesli. Oni so šli s svojimi prijatelji Rusi in Francozi svojo pot naprej, nam so delali razne obljage in podobno, a zgodilo se v resnici ni nič.

Tako stojimo danes, po tolikih mesecih. Človek se nehote vpraša, ali je ta prazen nič, ki smo ga dosegli, res bil urezen 1000 milijonov kron. Bridko je to in želeti bi le bilo, da bi mi več ne dajali svoje kože v stroj za Nemce. Če že diplomatične ne marajo zastopati drugega kot nemške interese, naj se vsaj ozirajo na ubogo paro, na davkoplačevalce. Radi naših »dragih« nemških veznikov smo sedaj prejeli marsikako

nevšečnost, zato bi bil že skrajni čas, da začnemo s samostojno, avstrijsko politiko.

Velika Nemčija naj skrbi sama zase in naravnost bedasto je, da nosimo mi zanjo svoja lastna pleča na prodaj. Naj se potem gre za Skader ali Albanijo, to je postranska stvar. Prvo je načelo in načelo bodo skušali Angleži zavzeti povsod protiavstrijsko stališče, ker smo mi prijatelji Nemcov.

Značilne zato so razne peticije v angleškem parlamentu, kjer pravijo pententi, da naj se Skader odstopi Črnogorcem. Razvidno je tedaj, da je kurz naše politike potreben temeljitega popravka. Z velikonemško politiko ne pridemo nikamor in poleg vsega je tudi prav sigurno — predraga. Za nas je že skrajni čas, da se lotimo politike, ki bo stala na avstrijskih, ne na nemških nogah, kajti da bi mi pobirali stopinje za Bismarckovimi ideali, to se nam zdi že naravnost neumno.

Naši interesi niso nemški interesi, ker Avstrija ni nemška država. Kdor hoče delati pravo avstrijsko politiko, mora poznavati ustroj naše monarhije malo dalje kot zagrjeni nemški žurnalisti, ki še vedno misijo, da so pruski črevlji dobri tudi za avstrijske državljanje. Mi nismo v Nemčiji in zato je treba v naši politiki gledati na korist avstrijskih, ne pa nemških državljanov.

Kdor pa misli, da so za nas dobri pruski škorjni, ta ne zna samostojno militi in dela politiko kakor je začrtajo drugi. Kam pripelje ta odvisnost, ta ne samostojnost, to so pokazali ravno zadnji dogodki. Kar smo dosegli, so prazne blagajne in nepriljubljenost na slovanskem Balkanu.

Razstave goveje živine.

a) Cerkno.

Tu se je vršila razstava dne 18. t. m. na prostoru, ki je bil v ta namen prizadelen. Priznanih je bilo 15 bikov, 15 krav in 10 janic. Živila je bila lepa, izreden napredok se je pokazal pri bikih.

Komisija je priznala darila: Za bike: Peter Kosmač, Labinj 32, K 60, Ivan Mlakar, D. Novaki 3, K 50, Andrej Močnik, Ravne 41, K 40, Peter Zajec, Lazec 65, K 30, Fran Špik, Zakriž 30, K 30,

Nagrade za iz Koroškega vpeljane bike so dobili: Ivan Peterzel, Cerkno 69, K 20, Franc Obid, Cerkno 100, K 20, Andrej Prebel, Straže 21, K 30.

Za krave: Andrej Zajc, Plužne 35, K 50; Ivan Mlakar, D. Novaki 3, K 40, Anton Kosmač, Cerkno 47, K 30, Valentin Hadalin, Zakriž 14, K 30, Ignaz Katalan, Cerkno 85, K 25, Josip Plemelj, Cerkno K 25.

Nagrade za krave so dobili: Matjaž Foškan, Cerkno 68, K 10, Andrej Zajc, Plužne 35, K 10.

Za junice: Fran Bevk, Cerkno 81, K 50, Jernej Golob, Plužne 237, K 45, Marija Roje, D. Novaki 2, K 40, Janez Rijavec, Šebrelje 3, K 30, Martin Svetnik, Planina 58, K 25.

b) Tolmin.

Najlepša je bila razstava v Tolminu, ki se je vršila 19. t. m. Lepo, prijazno razstavišče je bilo okusno urejeno in s zastavami okinčano, kar je napravilo na komisijo in obiskovalce razstave jako ugoden utis.

Priznanih je bilo 20 bikov, 34 krav in 34 junic. Živila je bila zbrana in lepa. Napredek razveseljiv.

Darila za bike so dobili: Anton Jarc, Prapetno 11, K 40, Andrej Kacanfura, Selo 18, K 40, Fran Fortunat, Čiglinj 26, K 30, Josip Podreka, Volče 109, K 30, Ivan Jug, Kozaršče 4, K 30, Anton Manfreda, Poljubin-Ravne 60, K 30.

Nagrade za krave so dobili: Andrej Kaučič, Čiglinj 8, K 10, Ivan Golja, Čiglinj 33, K 10.

Nagrade za s Koroškega priznane bike so dobili: Ivan Kragelj, Zatolmin 4, K 10, Ivan Luznik, Poljubin 84, K 10, Luka Dakskobler, Hum 10, Ivan Ruttar, Lubin 9, K 10, Ivan Mrak, Dolje 21, K 10, Miha Kananc, Volarje 30, K 10, Andrej Vrtovec, Tolmin 10, Fran Kenda, Gabrijel 10.

Za krave: Anton Kaučič, Lubin 35, K 60, Ivan Kaučič, Lubin 10, K 60, Albert Logar, Tolmin 45, K 50, Anton Bičjak, Podmelec 42, K 50, Anton Kaučič, Lubin 35, K 50, Ivan Leban, Lubin 31, K 50, Ivan Kaučič, Lubin 10, K 50, Anton Kragelj, Poljubin 68, K 40, Štefan Bukovec, Volče 105, K 30, Miha Beguš, Podmelec 68, K 30, Andrej Jermaj, Poljubin 75, K 30.

»O ti ... oholi človek, zakaj nisi povedal prej? Zakaj si nas toliko mučil in spravil v greh?«

Tudi seljani so pristopali eden za drugim, da ga pozdravijo. In krčmar mu pové smejé, da so ga imeli za — Švaba! in to po njegovemu zunanjosti in ker so slišali, da se je pogovarjal nemški z jezdecem.

»Pa tudi izgovor ti je bil tak — ne po našem!«

Pridejo tudi drugi seljani ter ga pozdravijo.

Krčmar jih odpravi in reče:

»Pogostite ga!... Ej, gospodine, vsega je dal Gospod pri nas: i hladno vodo in vino; kruh; piščeta za moža, kadar se vaša milost. Hu, da nas nisi vsaj prej opsoval, da bi bili vedeli, da si naš človek. — Ali smo pusta goveda!...«

In peljali so znamenitega gosta zmagoslavno v hladno krčmo!

Spiegel pa je kazal nekam motno in zmotno! Saj veste, kaj je Nemec ... !

Negostoljubna vas.

Bulgarski: Iv. Vazov.

(Konec.)

Premišljaj je: vozil sem se dolgih pet kilometrov v tej žgalici! In kako pa more biti, da je vas brez vode? Vzame denar, da jim da za vodo, naj mu jo donesemo iz kake hiše. Ali pravijo, da ta čas ni vode v nikjer! Kaj! Dalo mu je v glavo, da se napije pri onem vodnjaku plehke vode, ali zbudilo se mu je. Zato pa zahteva vina, da si vssaj ž njim potolaži nekoliko žejo.

»Ni ga več, gospodine,« odgovori krčmar.

Zdaj hoče vsaj kake jedi.

»Ali so jajca?«

»Ne.«

»Ali sir?«

»Ne.«

»Ali piščanci?«

»Nemamo.«

»Saj so tam!« pokaže nekoliko košči, ki so kljuvale po planiču.

»So bolni, niso za jesti.«

Matejev pogleda debelo.

»Pa dajte vsaj kruha!«

»Ja, kje je kruh?!«

»Kaj?«

»Ni ga več, da oprostiš.«

Tudi drugi vaščani reko, da so pojeli otroci ves kruh.

Strašno.

Matejev je bil podoben tu potniku v neznani puščavi, ki umira brez pomoci od žeje in lahote. In britko čustvo se mu pojavi v duši.

»In mi smo prelivali kri za ta narod!« — pomicl zlobno. Morda je pa imel prav von Spiegel... In ponovi v mislih poslednjo njegovo rečenico: »Napravili ste največjo neumnost v zgodovini!« Da, da! Velika neumnost! Prav ima oni Spiegel!

Trebalo se je odločiti: ali da nadlujuje pot do objavljenih vode, ali da se vrne siromak nazaj in da piše iz potoka, ki ga je videl daleč nekje na polju.

Ko je premisljeval, za kaj bi se odločil, so seljani šepetal med seboj in smehljajo gledali ptuca. Zdelo se mu je, da je bila škodoželjnost v teh pogledih.

Pri teh neusmiljencih — kajti to pač ni moglo biti, da bi ne bilo v vasi niti vode niti kruha niti drugega — se razvname srditosti in izreče nad njimi neko rusko psovko, ki je bila znana Bolgarom od ruske vojne. Hotel si je vsaj olajšati prsi, da ga ne zaduši valovi nevzdržnega srda, ki je kipel v njem pa makari saj mu zlobni vaščani z bojem plačajo za to.

Ali čudo! Mesto da bi se srdili in nevoljni bili, spregovore seljani nekam veselo in se mu približajo.

Krčmar, ki je bil tudi župan, reče prvi:

»Vaša milost — kak rojak pa si — oprosti?«

»Rus!« odgovori kolesar srdito. »Kaj, ali Rus?« Krčmar ga prime za roko, hoteč ga pozdraviti.

Št. Peter. Strašen zločin. V četrtek predpoludne okolo 9. ure so našli v Št. Petru na tleh pod stopnicami v hišni veži mrtvo krčmarico Katarino Silič. Iz začetka so mislili, da se je zgodila kako nesreča. Pokojnica je bila sicer skozi in skozi poštena žena, a zadnji čas udala se je radi raznih družinskih neprilik, posebno pa iz žalosti, ker ji je pomrlo zaporedoma več otrok nekako iz obupa pijači, s katero se je čestokrat popolnoma omamila. Zadevo so naznani sodni oblasti in popoludne je prišla iz Gorice v Št. Peter sodna komisija. Ta pa je koj zaslutila, da se ne gre tu za kako nesrečo, pač pa za strašen zločin, namreč za umor in res so zdravnik včeraj, ko so raztelesili truplo, konstitali, da je bila Katarina Silič ubita. Poznal se je namreč hud udarec na senku, ki je bilo vsled njega vse črno. Krije bila razlita po možganih in lobanja od zadaj bila je tudi razbita. Kaka dva metra preč od trupla so našli v kotu za metlo skrit okrvavljen močan kol.

Na sumu, da bi bil izvršil ta grozen način, je 38 letni sin pokojnice, čevljar Josip Silič, katerega so tudi v četrtek aretilali ter prevedli v goriške preiskovalne zapore.

Politični pregled.

Sline se cedijo po Balkanu

raznim nemškim gospodom, kateri so še pred kratkim strahovito udrihali po Slovanih, posebno po balkanskih. Ako je kak slovenski list opozoril na naše trgovske koristi v Srbiji ali Bolgariji, so takoj zamahnili nemški časnikarji po njem in mu zagnali polena pod noge. Sedaj je precej drugače. Najhujši slovanski nasprotniki sedaj zro otožno na Balkan, češ, take izborne odjemalce smo izgubili ali jih še izgubimo. Med drugimi je podobno izjavil znani ultranemški poslanec dr. Angerer na Koroskem, kateri je dne 19. t. m. povdarjal, da je potrebna reforma v naši notranji in naši zunanjosti politiki. Na Balkanu, je rekel govornik, odpehavajo nemško obrt in industrijo vedno bolj in bržko ne za vedno. To so momenti, na katere se je treba ozirati, pravi dr. Angerer, posebno še v dobi, ko je naša trgovska bilanca vedno bolj pasivna. Leta 1905 smo prodali še za 97 milijonov krov več kot smo kupili, leta 1912 pa smo kupili za 825 milijonov več kot prodali. Mi ki smo bili že od začetka balkanske krize sem istih nazorov skoro kot je sedaj gospod Angerer, le z veseljem registriramo ta nov pojav, da se tudi nekaterim Nemcem že jasni. Žalibog je ta stvar morda res malo pozna, če ne celo prepozna, a krivi so ravno Nemci s svojo nadutostjo in ošabnostjo; oni so tisti narodni gospodarji, ki iščejo trgovskih zvez magariv centralni Afrika, a se za trgovino na Balkanu niso brigali nič. Sedaj pač žanjejo le plod svojega »gospodarskega« dela in pregledujejo pasivne bilance.

Medenih besed so polni

večkrat razni nemški listi in na popirju radi priznajo Slovanom vse pravice in še več kot jim pritiče. Take medene besede čitamo tudi v zadnji štev. revije »Oesterr. Rundschau«, kjer neki »Austriacus« prav lepo in pametno trdi, da je treba avstrijske Slovane tudi vpoštovati in jim dati, kar jim pripada. Potem se ne bode slišalo o nikakem nagibanju na rusko stran, ker bodo vsi doma dosti bolj zadovoljni. To trdi »Austriacus« danes in tako je pisal tudi že pred mnogimi leti dr. Fischhof, kateri je zahteval za avstrijske Slovane pravice v najširšem obsegu te besede. Toda — ali se je dosti tega zgodilo? »Austria-

cus« je gotovo kaka vlad blzo stojeca oseba in kot taka lahko storiti mnogo dobrega, ako propagira misel pokojnega Fischhoffa. Ako bi se res avstrijskim Slovanom tako godilo kot se bere, potem bi imeli že na zemlji mala nebesa. Žalibog so to le besede, v dejanju govorijo Nemci z nami navadno drugače.

† Robert knez Windischgraetz.

V torem je na Dunaju umrl Robert knez Windischgraetz v 82. letu svoje dobe po kratki bolezni.

Protipoljski zakon sprejet.

Nemški državni zbor je sprejel v tretjem branju zakon glede okrepitve nemštva v zahodnem Pruskom in na Poznanjskem. Proti temu zakonu so glasovali Poljaki, centrum, socijalni demokratie in svobodomisinci. Zakon je naperjen očitno proti Poljakom, četudi govori le o »nemški okrepitvi«. Ta okrepitev se bo izvršila seveda na škodo poljskega naroda.

Srbski konkordat z Vatikanom.

Oficielna pogajanja za konkordat med Srbijo in Vatikanom se bodo pričela še le po sklenjenem miru, ker morajo biti določene tudi meje, vmes katerih bude veljal konkordat.

Minister Gešov o položaju.

»Novoja Vremja« so dobila od bolgarskega ministerskega predsednika Gešova sledečo brzojavko: »Pomirite javno mnenje. Spori med Bolgarijo in Srbijo se bodo poravnali mirnim potom; odločil bo ruski car kot razsodnik.«

Konec splošnega štrajka v Belgiji.

Na socialističnem shodu v četrtek se je sklenilo v Bruslu, da se izvoli narodni odbor, ki bo deloval za splošno volilno pravico. Sklenilo se je tudi, da se ima zopet pričeti delo. S tem je torej splošni štrajk v Belgiji končan.

Domače in razne vesti.

Imenovanje v sodni službi. Deželnosodni svetnik Richard Pavlin pri tržaškem deželnem sodišču je imenovan za višesodnega svetnika.

Imenovanja in premeščanja pri sodiščih. Dr. Karol Krauseneck, okrajni sodnik višje dež. sodnije, je premeščen k dež. sodniji v Trstu. Okrajni sodniki so imenovani: dr. Josip vitez plem. Dottoři degli Allieroni in Anton Manzoni za višjo dež. sodnijo v Trstu, dr. Hektor Pollanz za dež. sodnijo v Trstu. Sodniki so imenovani: dr. Albin Zumin za Motovun, dr. Dominik Rocco in Franc Uлага za dež. sod. v Trstu, Albin Radikon za Pulo. Ciril Lusner za viš. dež. sod. Trst, Janko Rajčič za Pulo, Karol Benič za dež. sod. Trst, Filip Černe za Komen, dr. Janko plem. Gironcoli-Steinbrunn za Buje in Josip Oblak za Volosko. Državnega pravdnika namestnikom je imenovan sodnik Josip Zorzi.

Slov. politično društvo v Gorici. — Deželni zbor je razpuščen, nove volitve so razpisane in kakor je že od nekdaj pred volitvami navada, so se zbrali tudi letos in sicer v četrtek naši liberalci pri kozarcu piva pri »Jelenu«, da se organizirajo in reorganizirajo za »narodno« delo. Letos so usanavljali politično društvo. Zbrali so se upravitelji Trgovske obrne zadruge, nekateri člani prejšnjega okr. šol. sveta goriškega, člani izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, sploh zvesti vojščaki stare Gabrščekove garde, kolikor jih ni v konkuru ali izven dežele ter prof. Janez Košnik iz Železnikov na Kranjskem in župan Vran iz Tomaja na Krasu. Znili so »marsikatero pametno besedo« dr. Podgornik, dr. Puc, dr. Dereani, prof. Košnik, Peter Medvešček iz Sv. Križa in Vran iz Tomaja. Dr. Puc je rekel, da

je potreba pred vsem denarja. Potem so izvolili za predsednika dr. K. Podgornika, mnogoletnega člana uprave Trg.-obr. zadruge in člana izvrševalnega odbora nar.-napredne stranke. Ker pa šteje odbor 10 odbornikov in 10 načelnikov, ga niso mogli izmed navzajem izvoliti. Zdaj se iščejo odborniki, o katerih porečeo, da so bili izvoljeni na ustanovnem občinem zboru kakor veleva zakon.

Razstava mašne obleke v Gorici.

V ulici Barzellini št. 2. — v prostorih »Društva vedenega češčenja« — je že par dni razstava izgotovljene cerkvene obleke. Najbolj so zastopani mašni plasci vseh štirih barv in tudi črni. Po kakovosti je mnogo razlike. Tu vidimo fina, draga dela, a tudi bolj skromne kose za proste cerkvice na deželi. Nekateri plasci pa so posebno umetno izdelani, eden najlepših je oni, ki je kupljen za Šempas. Razum tega je tudi več pluvijalov, ki so skoro vsi izredno fino in bogato vezani. Za vezanje se rabi pristna svila in pristna zlata žica. Par zastav in zastavic kaže dober okus kompozicije in so namenuprimereno okrašene. Tudi cerkveno perilo je razstavljen. Večinoma platno, okrašeno s čipkami iz čipkarske šole v Čepovanu. Cela prireditve napravlja prav prijeten vtis in aranžma je prav okusen. Visokorodna gospa baronica Spaun vsakemu rada razloži in pojasni to in ono in z veliko ljubeznjivostjo razkaže čedna in fina dela svojih mladih in starejših gojenk. Vsakemu, ki se za take stvari zanima, priporočamo obisk te zanimive in okusne razstave.

Stolenski dekljški zavod. za učenke in dijakinje v Gorici se prav gotovo otvoriti letos t. j. s prihodnjem šolskim letom. Vodile ga bodo č. šolske sestre. Toliko na razna vprašanja. Več č. tem se naznani v posebnih okrožnici.

Slovensko sirotišče. Podrobnosti glede priglaševanja za sprejem v »Slov. sirotišče«, naznani odbor v domačih časopisih o svojem času.

Računski zaključek deželnega hipotečnega zavoda in občinsko kreditnega zavoda za l. 1912. Iz dotičnih računskih sklepov za l. 1912. posnemljemo sledeče podatke: V minolem letu je dež. hip. zavod izplačal 463 posojil v skupnem znesku 4.071.400 K. dosedaj največje število posojil in v največjem skupnem znesku. Merilo ekompta je vsled slabšanja denarnega trga konstantno pada. Vzrok vojske. Julija meseca se je znižalo na 98%. Oktobra meseca vsled balkanske vojske na 95%, po izbruhu vojske v novembetu na 93% in decembra celo na 90%. Kljub temu se je večina denarja potrebnega občinstva posluževala tega zavoda, ker so drugi denarni zavodi ustavili dovoljevanje posojil. 31. decembra je imel zavod 2730 hipotekarnih terjatev v znesku 18.338.120.80 K. Čisti dobiček znaša 46.950.14 K. Izplačana posojila so se porabila, in sicer 8³/₄ mil. K v pospeševanje stavbarstva v mestih 10¹/₂ mil. K je bilo dano na razpolago kmetijstvu in približno 1 mil. v pomoč stavbarstva na deželi. Hipoteknemu zavodu dolguje največ črvenjanski sodni okraj in sicer 5.163.600 K. najmanj pa bovški, namreč 9000 K.

Občinski kreditni zavod je izplačal v minolem letu 38 novih posojil za 1.318.200 K. Skupno je dosedaj izplačal ta zavod 61 posojil za 4.370.741.46 K. Čisti dobiček znaša 2.518.68 K.

Sinfonični koncert orkestra češke filharmonije iz Prage se bode vršil, kadar smo že naznani, dne 4. maja t. l. v dvorani »Trgovskega Doma« ob 8. uri in pol zvečer. Vspored: 1. Dvořák: Overtura »Pust« (Karneval); 2. Novák: Slovaška suita; 3. Smetana: Overtura opere »Predana neve-

sta«; 4. Wagner: Prediga in Izoldina Izubezenska smrt iz »Tristan in Izolda«; 5. Beethoven: Sinfonija štev. 5, C-mol. Cene vstopnic: Fotelj I.—III. vrsta K 6, fotelj IV.—VII. vrsta K 4, fotelj VIII.—XIV. vrsta K 3, sedeži na galeriji K 2.40, stojišče v pritličju in na galeriji K 1.20. Predprodaja vstopnic je v knjigarni E. Wokulat-a, tekališče Franca Josipa štev. 4. Otvoritev blagajne na dan koncerta ob 10. uri predpoldan.

Novi odborniki »Kolonske zvezze« so naprošeni, da se prav gotovo udeleže odborove seje, ki bo v nedeljo dne 27. t. m. ob 11. uri predp. v prostorih »Slov. kat. delavskega društva« v Gorici.

Hranilna knjižica ušita v razcapani jopi. Te dni je našla delavka Jožeta Ropretič pri starinarju Šnablu v Gorici, ko je zbirala iz starih oblek boljše, raztrgano jopo. Ko je razcapano jopo natanceneje ogledovala se ji je zdelo, da je v jopi ušita knjižica. Zato je jopo razrezala in res našla hranilno knjižico tuk, »Monta«, na kateri je naloženih 300 K na ime Anton in Marija Šuc. Knjižico je prinesla na policijo, kjer so se prepričali, da je res naloženih na »Monta« na to knjižico 300 K. Čegava je knjižica in odkod sta Anton in Marija Šuc se še ne ve.

Obešenega so našli včeraj zvečer v Podgori v eni svojih delavnic lastnika tamošnje strojarne Andreja Kastelca. Govori se, da ni bil pri zdravi pateti.

Zupanstvom v Solkanu, Števerjanu, Kojskem in Podgori je naznani tuk, c. kr. okr. glavarstvo, da bode goriška garnizija tudi dne 28., 29. in 30. aprila ter 2. in 3. maja ostro streljala ob Pod-sabotimu. Vse druge tozadevne dosedanje odredbe ostanejo v veljavi.

Odbor društva »Sveta vojska« v Tolminu vabi vse človekoljube k javnemu ljudskemu protalkoholnemu shodu v Tolminu, ki se bo vršil dne 27. aprila t. l. ob 2. uri pop. v »Gledališki dvorani« »Rokodelskega društva«, pri katerem shodu se bo s poljudnimi predavanji in slikami razkrinkal hinavec alkohol ter se bodo odprle vsem, ki imajo ž njim opraviti, oči. — Pridite vsi, ter pokažite s tem, da Vam je na srcu blagor in sreča slovenskega ljudstva.

Nov poštni urad. Dne 1. maja se otvoril v Moši nov poštni urad, ki bo posloval tudi kot nabiralnica poštno-hranilničnega urada.

Družba sv. Mohorja, njeni gospodarsko poslovanje in kulturno-narodno delovanje. »Slov. Narod« piše: Naš list je objavil v zadnjem času več člankov (n. pr. štev. 38. dne 15. februarja 1913.: Družba sv. Mohorja in inteligenci; štev. 67. dne 22. marca 1913.: Na naslov družbe sv. Mohorja; štev. 73. dne 1. aprila 1913.: Družba sv. Mohorja), v katerih je zavzel svoje stališče napram družbi sv. Mohorja in med drugim kritikoval njeni gospodarsko poslovanje kot potratno in razcipno, da se družba sv. Mohorja (vsled tega) ne upa z natančnimi, detajliranimi računi v javnost, da je družba podpirala nemške kulturne in narodne namene ter da je svoje narodne dolžnosti zanemarjala. Kakor smo se pa prepričali iz prvega vira, so naša tozaddevna izvajanja slonela na napačnih podatkih in so bili dotični očitki tako glede družbenega gospodarstva kakor tudi glede njenega kulturno-narodnega delovanja neosnovani. Priznavamo, da je družba v slovenske kulturno-narodne namene, zlasti v narodno-ogroženem ozemlju doprinesla velike žrtve. Če o tem svojem delovanju družba sv. Mohorja ni poročala slovenski javnosti, vsled česar so nastala razna, dejstvom ne odgovarjajoča domnevanja, je temu iskati vzroka v specifičnih razmerah na

Nagrade za krave so dobili: Ludvik Kacafura, Tolmin K 10, Ivan Leban Poljubin 34, za 2 junici K 20.

Za junice: Katerini Luznik iz Poljubina št. 84 je priznala komisija za 2 junice častno diplomo, Anton Kaučič, Lubin 35, K 60, Anton Jarc, Prapetno 11, K 50, Ivan Kaučič, Zatolmin 11, K 50, Ivan Klinkon, Zabče 5, K 45, Andrej Čufer, Tolmin 135, K 40, Miha Kaučič, Lubin 11, K 35, Fran Rutar, Volče 108, K 35, Ivan Rutar, Lubin 9, K 30, Jakob Golja, Čiginj 43, K 30, Janez Gaberšek, Volarje 37, K 30, Ivan Tuta, Zatolmin 39, K 30, Andrej Luznik, Ušnik 47, K 30, Josip Rutar, Volče 53, K 30, Jakob Kofol, Selo 10, K 30.

Nagrade za junice so dobili: Helena Kragelj, Volče 90, K 10, Andrej Rejc, Volarje 12, K 10, Ivan Fortunat, Zatolmin 66, K 10, Josip Lazar, Volče 23, K 10, Anton Jarc, Volče 11, K 10,

c) Kobarid.

V Kobaridu je bila razstava dne 21. t. m. Na Mašerovo dvorišče je bilo priganih 17 bikov, 38 krav in 28 junic. Tudi tu je zapaziti velik napredok v živinoreji, krasne so bile posebno krave in junice. Kobarid je lahko ponosen na svojo živino, vendar bi županstvo moralo skrbeti za primerno razstavišče. Prostor, kjer je bila letos razstava, je bil pretesen in to ni dobro uplivalo na splošen utis razstave.

Darila za bike so dobili: Ivan Strgar, Staroselo 39, K 60, Ivan Menič, Borjana 84, K 50, Anton Hrast, Livek 13, K 40.

Nagrade za bike so dobili Jernej Fon, Trnovo 34, K 10 Andrej Menič, Borjana 37, K 10, Anton Smrekar, Kamno 52, K 10, Anton Berginc, Idersko 28, K 10.

Darila za krave so dobili: Fran Pontar, Kobarid 98, K 60, Andrej Uršič, Sužid, 36, K 50, Ivan Matelič, Perati 29, K 50, Fran Manfreda, Idersko K 40, Fran Faletič Piki 56, K 30, Anton Juretič, Kobarid 86, K 30, Ivan Uršič, Kobarid 143, K 20, Josip Mašera, Livek 5, K 20.

Nagrade za krave so dobili: Ivan Karel Kobarid 88, K 10, Ivan Soudat, Ladra 6, K 10, Anton Kranjc, Sužid 37, K 10, Ignacij Strgar, Sužid 9, K 10, Anton Golja, Kobarid 160, K 10, Franc Pontar, Kobarid 89, K 10.

Darila za junice so dobili: Anton Špehonja, Borjana 74, K 60, Andrej Menič, Borjana 37, K 50, Anton Rot, Trnovo K 40, Anton Komac, Svino 25, K 35, Ivan Fon, Kobarid 129, K 30, Andrej Soudat, Kobarid 85, K 30, Simon Hrast, Livek 12, K 30, Ivan Fortunat, Sužid 48, K 30, Josip Mašera, Livek 5, K 30, Andrej Čebokli, Sedlo 39, K 25, Anton Perat, Perati 34, K 25, Ivan Gaberšek, Svino 3, K 25, Anton Kurinčič, Idersko 56, K 20, Ivan Uršič, Idersko 31, K 20.

Nagrade za junice so dobili: Jožef Soudat, Idersko 7, K 10, Tereza Konanc, Sužid 19, K 10.

č) Bovec.

Dne 22. t. m. je bila razstava v Bovcu. Priganih je bilo 67 glav živine in sicer 16 bikov, 33 krav in 18 junic. Tudi tu je bila živina zelo lepa in kaže, da Bovec napreduje zelo v živinoreji in razume dobro svojo naloge v gospodarskem oziru. Biki so bili manjše vrednosti, pa tem lepše krave in junice. Kakor drugod, so tudi tu nekateri navdušeni živinoreji, ki žrvejo mnogo v povzdigo te v gorah najvažnejše panoge kmetijstva. Toda tudi tu bo treba skrbeti v bodoče za boljše razstavišče, kar bo le v korist razstavi.

Izmed doma izrejenih bikov ni bil nobeden vreden darila in je komisija priznala le nagrade sledečim živinorejem: Andrej Stergule, Bovec 110, K 10, Anton Kaus, Plužne 37, za dva bika K 20.

Za dva s Ko.oškega vpeljana bika je dobil nagrado Andrej Logar, Srpenica 143, K 20.

Darila za krave so dobili: Leopoldu Jonko, Bovec 122 je priznala komisija za 2 krave častno diplomo. Ana Kenda

Čezsoča 21, K 60, Fran Kenda, Dvor 52, K 50, Matej Kravanja, Bovec 37, K 40, Fran Zornik, Čezsoča 16, K 30, Josip Komac, Dvor 28, K 30, Josip Kenda, Bovec 278, K 20, Anton Klavora, Dvor 33, K 20, Josip Šuler, Čezsoča 35, K 20.

Nagrade so dobili za krave: Kristina Kenda, Bovec 269, K 10, Katarina Žagar, Čezsoča 145, K 10, Andrej Kutan, Čezsoča 53, za dve krave K 20, Josip Komac, Dvor 28, K 10, Anton Černuta, Bovec 15, K 10.

Darila za junice so dobili: Ivanu Paulin, Bovec 344 je priznala komisija za junico častno diplomo, Ivan Zornik, Dvor 31, K 50, Josip Komac, Dvor 28, K 50, Ana Kenda, Čezsoča 21, K 40, Fran Kenda, Dvor 52, K 35, Marija Berginc, Čezsoča 104 K 30.

Nagrade so dobili: Marija Kenda, Dvor 60, K 10, Miha Mlekuž, Bovec 225 K 10, Fran Huber, Bovec 275, K 10, Anton Klavora, Dvor 33, K 10.

Vojna na Balkanu.

SKADER JE PADEL.

V noči na sredo je po šestmesečnem obleganju padel Skader v črnogorske roke.

ODLOČILNI BOJ ZA SKADER.

Črnogorci so pričeli z generalnim naskokom naenkrat od vseh strani, a svoje glavne sile so zbrali pod Tarabošem, kamor so namerili svoja žrela tudi težki srbski pozicijski topovi, ki so pripravljali črnogorski pehoti pot. Bitka je trajala nepretrgoma dva dni in dve noči. Kakor blazni so se Črnogorci med strašnim grmenjem srbskih topov zakadili na turške pozicije na Tarabošu. Turki so ponovno vrgli Črnogorce nazaj, a črnogorski junaki niso odnehal. Nastopale so vedno nove sveže čete, ki so še neustrašeno v smrt, v svesti si, da umro za svojo domovino in slavo črnogorskega orožja.

V ponedeljek je črnogorska infantaria na zapadni in vzhodni fronti osvojila že celo vrsto turških utrdb, dočim se Taraboša klubil silnemu naskoku ni mogla polastiti. Vendar pa je bil Taraboš že tako obkoljen od vseh strani, da je bila tudi njegova usoda že zapečatena.

V torek na vse zgodaj zjutraj so Turki, ki so spoznali nevarni položaj, v katerem se nahaja Taraboš, ki odločuje o usodi Skadra podvzeli obopen proti naskok in skušali Črnogorce vreči iz zavzetih pozicij na prejšnje mesto. Vnebo se je nepopisno klanje. Klub temu, da so bili Črnogorci skoro do smrti zmučeni, so se vrgli na prodriajoče Turke kakor vihar in poželi in podrli vse, kar je bilo pred njimi. Pri tem jih je podpirala srbska artilerija, ki je onemogočila Turkom hitro prodiranje. Turški protinapad se je popolnoma ponesrečil in Turki so se morali z velikanskimi izgubami umakniti v notranje pozicije in na Taraboš, kjer se je bila med tem druga odločilna bitka.

Tu so se bili Turki in Črnogorci za življenje in smrt, prsi ob prsi. Bilo je pravo mesarsko klanje. Vsako ped zemlje so si morali Črnogorci osvojiti z velikim naporom in strašnimi izgubami.

Popoldne je bil Taraboš v črnogorskih rokah in s tem je bila tudi odločena in dobljena bitka. Essad paša je uvidel, da je vsak nadaljnji boj brezspečen in zmanjan.

Bitka se je potem nadaljevala na vsej črti. Protiv večeru in ponoči je bil boj najljutješi. Najčastniji in najprestoljivejši momenti so bili, ko so s Taraboša prodirali Črnogorci in dolgo proti Skadru, ki leži v nižini. Vnes velikega hrupa, med točo krogelj Martinovićevih čet se je izvršil zadnji silni, odločilni naskok. Ta zadnji napor je pripravil Črnogorcem pot v mesto — ob 1 uri ponoči. V črnogorskih vrstah je zavladalo nepopisno veselje. V Skadru pa je po zadnjih vseh popolnoma mirno.

Casten odhod turške posadke.

Hrabrim turškim braniteljem Skadra, ki so do zadnjega trenotka vstran-

jali na svojih mestih, so Črnogorci dovolili časten odhod z orožjem. Po vseh fortih, »kulah« in v mestu plapolajo črnogorske zastave.

Turki zapuščajo Skader.

V Skadru je bilo 31.000 turških vojakov, ki so sedaj zapustili vse dosedanje pozicije. Turki so zapustili mesto popolnoma mirno, a z bolestjo v srcu. Črnogorsko vojaško poveljništvo pripravlja oklic na skadersko prebivalstvo, s katerim se je opozori, naj vzdrži red in mir in naj se podvrže črnogorskim zakonom.

Veselje v Črnigori in v Srbiji.

Ni treba posebno omeniti, da je vest o padcu Skadra napravila tako v Črnigori kakor v Srbiji veliko veselje. V glavnih mestih obeh držav so se prirejali veliki manifestacijski obhodi in tudi ovacij vladarjem in raznim visokim dostojanstvenikom ni manjkalo.

Nov poveljnik Skadra.

Za vojaškega guvernerja Skadra je imenovan general Vukotić. Bivši črnogorski odposlanec v Carigradu, Plamenac, pa za njegovega civilnega adlatusa.

Koliko žrtev je stal Skader.

Uradna statistika pravi, da je v zadnjih bojih pred Skadrom bilo 10.000 mrtvih in ranjenih.

Nov položaj vsled padca Skadra.

Znano je, da je neodjenljivost kralja Nikite glede Skaderskega vprašanja izzvala od velesil flotno demonstracijo v severalbanskih in črnogorskih vodah. Kljub temu ostrejšemu sredstvu in kljub grožnjem, da bodo velesile izkrcale svoje vojaštvo, ako Črnogora ne odneha, ni opustil kralj Nikita obleganja in bombardiranja Skadra, ki je pa slednji vendar padel. Velesile so sedaj postavljene pred nov položaj, kajti kakor se čuje kralj Nikita za nobeno ceno neče pustiti krvavo in drago pridobitega mesta, akoravno so velesile dolgo pred padcem Skadra to mesto obljudile novi Albaniji. Posebno ste se potegovali Italija in Avstrija za to, da postane Skader albanski. Sedaj pa dozdevno tudi Italija ni več tako vneta za albanski Skader in tako se je čutila Avstrija v to poklicano, da se reši čast evropskih velesil. Zato je Avstrija že v sredu odpolnila slednje

noto velesilam:

I. Velesile naj se združijo in stavijo kralju Nikoli striktno zahtevo, naj nemudoma izroči mesto velesilam.

II. Če bi se kralj Nikola temu upiral, potem naj velesile takoi izkraje svoje čete in zasedejo vse važnejše črnogorske kraje.

III. Za slučaj, če bi velesile odklonile to avstrijsko zahtevo, naj izroči Avstriji evropski mandat, da s silo izžene Črnogorce iz Skadra.

Nota konečno naglaša, da bi bila Avstrija za slučaj, če bi velesile odklonile tudi ta predlog, primorana podvzeti vse potrebne korake na svojo pest, da svoje interese ob Adriji sama ščiti.

Kralj Nikita ne pusti Skadra iz rok.

Iz Kotora se poroča »Reichspost«, da je kralj Nikita odločno izjavil, da ostane v Skadru. Kralj je namreč rekel: »Sem že rekel velesilam, da budem za (pravoslavno) Velikonoč v Skadru in sem tudi izpolnil obljubo. Rekel sem tudi, da budem ostal v Skadru, in tudi to obljubo bom držal.«

Kralj Nikita se preseli v Skader.

Na Dunaju so zaupno izvedeli, da se bo kralj Nikita preselil v Skader ter da se delajo v Cetinju že priprave za preselitev. Danes se je vršil slovesni uchod kralja Nikite in princev v Skader. — Povodom padca Skadra je črnogorski kralj pomilostil vse zarotnike iz leta 1907.

Skader ni na prodaj.

Ravnatelj orientalskih zadev v russkem zunanjem ministerstvu knez Trubbecki je izjavil, da Črnogorci tudi za milijone ne bodo opustili Skadra, ki so ga s tako velikim junaštvom zavzeli.

»To se mora upoštevati,« je reklo, »in tudi evropske vlade bodo to upoštevale. Na vsak način so Črnogorci z zavzetjem Skadra stavili Evropu pred nelahko nalogo.«

Kaj pravijo velesile?

Včeraj se je vršila v Londonu konference poslanikov evropskih velesil, v kateri se je razpravljalo o avstrijski noti glede Skadra. V glavnem se je opažalo, da obstajajo velesile pri dosedanjem sklepu, to je da dobi Skader Albanijs. Velesile bodo vnovič pozvale kralja Nikito, naj zapusti Skader. Medtem se bo blokada razširila. Poveljnik blokade bo dobil nove instrukcije. Graška »Tagespost« pravi, da bo Avstrija za vsak slučaj samostojno postopala, da se ugodi njenim zahtevam.

Iz Pariza se javlja, da Francija v slučaju, da bi ostala velesile podvzeli proti Črnigori sovražne korake ne bi zavzemala le pasivnega stališča, marveč da bi celo energično bila proti vsakemu Črnigori sovražnemu koraku.

V ruskem zunanjem ministerstvu se zatrjuje, da Rusija ne bo stavila nikakoga konkretnega predloga, dokler ne stavi ostale velesile svojih predlogov.

Nemčija je sicer za albanski Skader; toda v zadnjem času zavzemlje napravil Avstriji bolj hladno zadržanje, ker stoji Avstrija sedaj pred prav resnimi, težavnimi in nevarnimi političnimi problemi.

Pred mirom.

Turčija in Bolgarija sta se glede meje v Traciji že pogodili. Sklenili so se tudi odgovori glede izmenjave vjetnikov. Dogovor se bržas že danes oficielno objavi. Turška vlada je sklenila že vse odredbe glede odtransportiranja čet iz Čataldže in Bulairja.

Dopisi.

Iz Mirna. (Mirenski Grad razsvetljen.) V sredo, dne 23. t. m. zvečer smo opazili, da je bil hrib pred cerkvijo na Gradu razsvetljen. Kmalu nato smo zaslišali pritrkovanje zvonov.

Nekateri so mislili, da je to izraz veselja, ker je bil Skader po črnogorcih zavzet. A temu ni bilo tako, kajti kmalu smo izvedeli, da je veljalo to slavlje blagoslovitvi temelja pri novi zgradbi samostana č. o. Lazaristov na Gradu. V četrtek zjutraj pa so bile na Gradu štiri sv. maše, katere so darovali č. pater E. Heger, prokurator istega grada, potem pater dr. Zdešar; č. g. Dr. Rašek, župni upravitelj v Ročinju. Ob 7. uri pa je bila sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim, katero je daroval predstojnik redovne provincije č. o. Edvard Rech, vitez Fran Jožefovega reda.

Po sv. maši je ineljep, kratek govor č. pater dr. Zdešar, ki nam je razložil pomen slavnosti in rojstvo samostana, iz katerega se bodo razpošljali na vse kraje dežele č. očetje v misijone. Po dokončanem govoru pa nam je naš priljubljeni in velezaslužni gosp. župnik Iv. Roječ razložil besede, ki so bile na spominski pergamen napisane in podpisane od č. g. duhovnove, cerkvenih ključarjev, župana Uršiča itd.

Za tem smo se vsi podali iz cerkve v procesiji na lice mesta, kjer se je blagoslovil temelj in vzidal spominski pergamen v posebni, za to izdelani svinčeni škatlici.

Po dokončanem blagoslavljenju je ljudstvo, približ

Ponehale bodo vse kritike o Tolstovrški slatini -- Radilci!

dijetetično kislo vodo. Ako jo sedaj poskusite, ko se je posrečilo vrelec moderno urediti, da nele ne uhaja ogljikova kislina, temveč se je našel in spojil nov, močno ogljikovokisji prtok. Sedaj lahko tekmuje **Tolstovrška slatina** z vsemi najboljšimi kislimi vodami, ker čvrsto muzira in ima zelo rezek okus. **Naročite in preprajte se.** Zaboje s 25 $\frac{3}{8}$ steklenicami velja le 5 K, 50 $\frac{3}{8}$ l stane 9 K, 50 $\frac{1}{2}$ l stane 11 K, 25 $\frac{1}{2}$ l stane 10 K z zabojem in steklenicami vred. Razpošilja se v $\frac{3}{8}$ l, $\frac{1}{2}$ l in $\frac{1}{4}$ l steklenicah. Prazne steklenice vseh voda se sprejmejo po najnižji ceni v polnitez. — Plakati, analize zdravniških izvedencev in ceniki zastonj in franko. — **Tolstovrško** naročajo odlični zdravniki za se in svoje bolnike ter za cele bolnišnice, ker je sedaj res najboljša zdravilna in namizna osvežujoča mineralna voda. Odlkovana na dveh higieničnih razstavah. — **Del čistega dobička gre v narodne namene.** — Naroča se pri podjetju **Tolstovrške slatine, pošta Guštanj, Koroško.** — Kupijo se 1 $\frac{1}{2}$ l stekl. v vsaki množini. — **Abstinentje!** Pijte le Tolstovrško slatino ki vsled pijačnega okusa nadomesti vsako drugo pijačo!

Koroškem, ker ne kaže brez družbene in narodne škode sploh obešati njenega narodnega delovanja na veliki zvon.

Osebna vest. Naš rojak dr. Primožič je imenovan za dvornega svetnika ter je predelan deželnemu solskemu svetu v Zadru.

Prestolonaslednik nadvojvoda Fr. Ferdinand je v torek zvečer po pettedenskem prebivanju v Miramaru zapustil tamošnji grad ter se ob 6. uri zvečer z brzovlakom odpeljal na Dunaj. Spremljala ga je soproga vojvodinja Hohenberg in en pobočnik. Nadvojvoda se povrne najbrže v jeseni zopet v Miramar, kjer bo prebival štiri tedne.

Poštni urad v Miramaru, ki je posloval za časa bivanja prestolonaslednika nadvojvode Franca Ferdinanda v miramarskem gradu, se je zatvoril v torek, ker je prestolonaslednik s spremstvom zapustil Miramar.

»Prodana nevesta« v Trstu. V »Narodnem Domu« v Trstu po z velikim uspehom Smetanovo prekrasno opero »Prodana nevesta«. Že dvakrat je naplnilo to mojstrsko delo gledališče do zadnjega kotička. V nedeljo, dne 27. t. m., ob 4. uri popoldne se pojde zopet »Prodana nevesta« in sicer je namenjena ta predstava v prvi vrsti prijateljem s Krško in goriške doline. Za to pr. stavbo so cene znatno znižane.

Ljudomil čin zastavljalnice. Mestna zastavljalnica v Trstu bo od sedaj naprej v slučaju neobhodne potrebe brezplačno vračala revnim strankam zastavljene reči. Tako je ukrenil mestni svet.

Lloydov parnik v ognju. Lloydov parnik »Naprej«, kateri je sedaj radi snaženja v arsenalu potegnjena na suho, je začel te dni goreti. Šele precej pozno se je ognjegascem posrečilo zamoriti plamen in omejiti neva, ost. Škoda sicer še ni cenjena natančno, a računi se že sedaj, da znaša več kot 400,000 kron.

Vlom v Orožnovo kočo na Črni Prsti. Na nedeljski turi na Črno Prst so turisti zapazili, da prva kočina vrata niso mič kaj prav v rednu. Ko so odprli s kljuko zaprta vrata, se je videlo takoj, da so bila z brahjalno silo ulomljena: deska, kjer je bila ključavnica vdelana, je bila takoreč vsa razcefrana, ključavnica in vijaki so ležali okrog; enako s silo je bilo ulomljeno tudi v drugo in tretjo sobo. Če kaj primanjkuje, se ni moglo dognati, to bo najbolje vedel oskrbnik koče.

Za hrvaške oziroma slovenske zdravnike. Pri bolniški blagajni vojne mornarice je razpisano mesto zdravnika z letno plačo 5765 kron. Prošnje je vložiti do 31. maja. Podrobnosti je razvideti v »Oesterr. Sanitätswesene« in »Aerzteblatt«.

Nov denarni zavod v Istri. Občinsko zastopstvo v Pazinu je sklenilo pri seji dne 21. t. m. ustanoviti denarni zavod: Štediona udruženih općina u Pazinu.

Vozni red, veljaven od 1. maja t. l. priložimo prihodnji štev. »Gorice« kot

brezplačno prilogo, nakar že sedaj opozarjamо cenj. naročnike.

Za reserviste. Ogerski časopisi poročajo, da je vlada sklenila všeti rezervistom l. 1909 sedanjo večmesečno službo za tri vojaške vaje.

Ugodno za dunajske Čeho je razsodilo te dni upravno sodišče. Stvar je tale: Pri zadnjih občinskih volitvah na Dunaju je volilna komisija zavrnila več čeških reklamacij, ki so bile pisane sicer v nemškem jeziku, a so imele priloge v češčini, kakor so jih dotičniki dobili od doma. Čehi so seveda gnali stvar dalje in upravno sodišče je razsodilo ugodno za Čeho. Dotična razsodba pravi, da ima sicer občina pravico zahtevati prošnje, reklamacije itd. pisane v svojem uradnem jeziku (t. i. na Dunaju nemško ali pri nas v Gorici laško) priloge n. pr. krstni listi, domovnice itd. pa se priložijo kakor so brez prevoda. Dolžnost občine je, pravi razsodba, da si preskrbi potreben prevod, če originál ne razume.

Potrjena smrtna kazen. Kasacijski dvor je odvrnil utok Dominika Polz, ki je bil, kakor smo svojcas poročali, od poravnega sodišča v Ljubljani zaradi roparskega umora obsojen na smrt.

Mednarodni evharistični kongres. V četrtek so na Malti otvorili mednarodni evharistični kongres.

Ozanamov jubilej. Včeraj so se prispele v Parizu slavnosti v spomin slavnega francoskega učenjaka Ozanama. Ozanam je bil velik kot učitelj in kristjan, pa krščanski svet pa najbolj znan kot osnovatelj Vincencijevih konferenc.

Slabo uslugo je napravil Nemec. Neki člankar v »Tagespost«, kateri je skušal dokazati, da ima vlada Slovence rajši, ker — plačujejo manj šolnine kot Nemci. Sicer je to že samo na sebi tako vprašanje, da v tem oziru skoraj ne pride v poštev. Šolnino plača ravno tako slovenski kot nemški otrok, ako ni za oprostitev pravih pogojev. Oproščeni pa so manj premožni in pa pridni. Iz tega, da plačajo Nemci več šolnine, sledi tedaj očitno, da niso dovolj pridni, ker drugače je skoraj slednji, razun res premožnih, oproščen. Nas le veseli, da je naša mladina bolj pridna kot nemška; svetujemo pa ji, naj bo tudi nadalje prav vstrejna, da ne bo plačevala nikake šolnine.

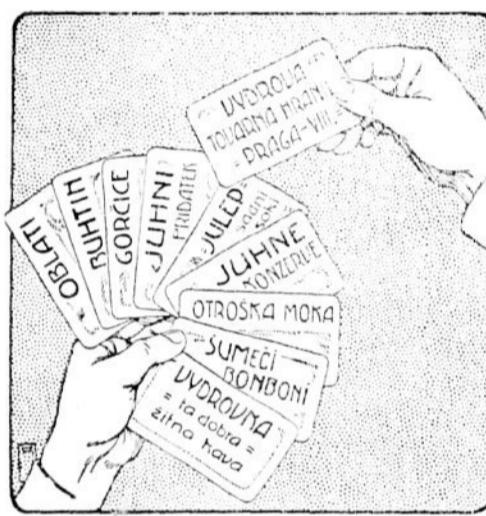
Svetovni škandal na Nemškem. Da bi Kruppove tovarne topov prodale več svojih izdelkov in imele pri tem velikanske dobičke, so se izmislice nekatere pri tem interesirane osebe sledče način reklame. Pošljale so francoskim listom n. pr. »Figaro«, »Temps-u«, »Matinu«, »L'Eclairu« itd. proti Nemčiji hujskajoče članke ter objavo teh člankov tudi dobro plačevale (60.000—200.000 fr.). Ta hujskajoči ton francoskega časopisa je vzneimiril nemško vladu, ki je morala seveda skrbeti za to, da ne bi doživelva nemška armada v slučaju spopada s Francosko kakega poraza. Oboroževalo se je na debelo in Kruppove tovarne so imele polno posla. Razun tega so bili prodani akti največje važnosti za prusko vojno upravo. V to zadevo je zaplet-

tenih več višjih častnikov in 34 podčastnikov iz najrazličnejših pruskih garnizij. V političnih krogih so mnenja, da bo vsled tega odstopil vojni minister Heeringen. Vojna uprava je že odtegnila v nemškem državnem zboru svoje nove zahteve. To je napravilo na poslane jako dober vtis.

Drobfinice.

Opium se širi med francoskim vojaštvom, kakor poročajo listi. V nekaterih mestih je bajé kajenje opiuma postal že skrajno nevarno. Ker je opium zelo škodljiv in strupen, smatrajo to nekateri kot veliko napako francoskega naroda, posebno vojaštva.

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel »Pri Zlatem Ježenu«.

Naznanja se

da se toči pivo mestne pivovarne »Pilsner Urquell« v Gorici v sledečih javnih lokalih:

Hotel »Pri pošti«,

Hotel »Tri krone«,

Hotel »Jelenu«,

kavarna »Al Corso«,

kavarna »Teatro«.

Nadalje se to pivo vsaki dan sveže lahko dobí v steklenicah v glavni zalogi

A PEČENKO

Corso Verdi št. 26, kjer ima tudi veliko zaloga vsakovrstnih vin. — Cene nizke.

Česa potrebuje nevesta?

Doto! Lepo opravo!

To dobí v denarju že po 2 letih z malimi mesečnimi vplačili, ako pristopi k društvu

„Mädchenhort“,

ki je v minolem letu izplačalo 736 članicam 602 400 K. Vsaka članica je vplačala približno 294 K in je dobila za to 600 K v denarju, ter se obrestuje 125%.

brez določene starostne meje, brez razlike verižopovedanja, brez zdravniškega spričevala.

Mädchenhort, Prvo splešano človekoliubno društvo za opremo zamožnih deklev, Dunaj, I. Franz Josefskai 43.

Predsednik: Prior Rudolf grof Mels-Colloredo.

Vplačevalnica za Goriško in Primorsko:

Virgil Lussin, Gorica.

Sprejmejo se zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Prvo primorsko autorizirano stavbno in kamnoseško podjetje

Alojzij Tavčar

v Dutovljah okraj Sežana

zapriseženi sodni izvedenec

izvršuje vse potrebne načrte, proračune in cenitve za stavbe, vodnjake, ceste, nagrobne spomenike in druga monumentalna dela

Cene zmerne.

Kupujte samo dvokolesa
»AL TENA«, francoske
vrste, ki so najtrpežnejši
in naj boljši bodisi za na-
vadno rabo ali za dirkev

Šivalni stroji Original »Victoria«
so najpraktičnejši za vsako hišo.
Isti služijo za vsakovrstno ši-
vanje in šikanje (vezenje). Stroj
teče brezšumno in je jake trpe-
žen. Puške, samokrese, slamo-
reznice in vse v to stroku spa-
dajoče predmete se dobijo po to-
varniški ceni pri tvrdki

Kerševani & Cuk,
GORICA — Stolni trg št. 9.

Podružnica

Gospodarska glavnica K 8.000.000.

Centrala v Linhiani

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v baneno stroko spadajočimi posli. —

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst-deviz-valut. — Eskont menic.

— Sprejemanje vrednot v varstvu in oskrbovanje. — Vloge na knjižice 4 %.

— Predujmi na vrednostne papirje. — V tekočem računu po dogovoru. — Safes.

— Borzna naročila. — Fromese za vsa žrebanja. — Srečke na obroke. — Stav-

beni krediti. — Nakazila v inozemstvo. — Kreditna pisma. — Vnovčenje ku-

ponov in izzrebanih vrednostnih papirjev.

v GORICI

Rezervni zaklad K 1.000.000.

POD RUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Bavčar.